

Svoboda „pod zákonem“ (= v rámci řádu)

Svoboda, redukovaná na mezeru (nebo přerušení, krátce: propustnost) v kauzálním nexu, není ještě zdaleka skutečnou svobodou, jen její (abstraktní) podmínkou. Podmínkou „abstraktní“ prostě proto, že tradiční chápání kauzálního nexu je mylné, protože je založena na předsudečné představě směru kauzálního „působení“ z minulého na budoucí (přesněji: na aktuálně přítomné). Tato jakási „uvolněnost“, „propustnost“ kauzálních vztahů – o jejíž nezbytnosti nelze pochybovat (spíše lze pochybovat o onom pojetí kauzality), je předpokladem uskutečnění (uplatnění) svobody skutečné, pravé, která se otvírá teprve tam, kde je uznán jakýsi řád, tj. vyšší řád, který není dán reálnými okolnostmi, ani z nich nevyplývá (a to ani jako jejich následek, ani jako nějaká nahodilá mutace).

(Písek, 040211-4.)